

PER GUSTOS, ELS COLORS!

DONA, GITANA I PINTORA D'ÈXIT

Carles Jiménez
 Consultor d'art

Un 24 d'octubre de fa 56 anys naixia una gitana a Sariñena, Osca. Pocs mesos després la seva mare l'abandonava i la seva àvia se l'enduïa a Barcelona, on una important comunitat gitana malviava a les xaboles de Montjuïc. La noia, sense mitjans per anar a escola, va passar la primera infantesa pidolant pel carrer. A l'edat de deu anys la seva àvia moria i la noieta gitana era internada a un orfenat. Un cop de sort va voler que, tres anys més tard, una família burgesa del Masnou l'adoptés. La seva vida va donar un nou tomb quan els seus nous pares la van dur al Museu del Prado. Allà, commocionada davant «Les tres Gràcies» de Rubens, es va dir a si mateixa: «Jo vull fer això, seré pintora». Els pares adoptius, sensibles i cultes, li van posar un professor que era considerat un dels millors pintors fauvistes d'aquell temps. Quaranta anys més tard la nostra gitana és, avui, la pintora espanyola més cotitzada jun-

tament amb Miquel Barceló i Juan Muñoz. Charles Dickens n'hauria fet una gran novel·la, però en aquest cas la ficció s'ha fet realitat. Lita Cabellut té molt de gitana, físicament i psicològicament, també espiritualment. Cabell i ulls negres, vius i profunds, atrevida en la vida, nòmada, posseïdora de *duende*, aquest poder misteriós que ha fet de Camarón de la Isla, a qui escolta mentre pinta, un mite. Lita té una enorme necessitat de comunicar-se, d'expressar el que viu, el que ha viscut i el que sent. Pinta la condició humana, de la qual és ben coneixedora després d'haver conegut la indignitat, la misèria, la marginació, i haver-ne sobreviscut. El carrer li va ensenyar a conèixer les persones, la seva noblesa, la seva generositat, però també la seva mesquinesa i les seves misèries. En els seus quadres, sovint de gran format, hi veiem cares i figures humanes a tall de radiografies de l'ànima. Una ànima que no només percebem a través dels ulls, finestra de l'ànima, també a través de la pell. Com ella diu «la pell és el portal de l'ànima». El color de la pell, les arrugues o la textura ens aporten valuosa informació sobre l'estat emocional de les persones: les que han rigut, les que han plorat, les que han patit...

Una de les aportacions més interessants de Lita Cabellut a l'art contemporani és l'evocació d'aquesta idea de la pell com a expressió de l'ànima mitjançant una tècnica innovadora i complexa que neix de la pintura dels grans mestres. Des-

prés d'haver estudiat en profunditat Velázquez, Ribera, Goya, Rembrandt, la pintura flamenca i els frescos italians del renaixement, Lita Cabellut ha trobat una nova manera de donar vida als seus personatges amb una paleta de colors vius, temperamentals, i un ús del pinzell poderós però contingut, on res és superflu, anecdòtic. Afirmar: «No es-

tic creant res nou, hi dono noves formes». Així ho ha fet amb el craquejat, per exemple, una tècnica que prové dels frescos i que després d'estudiar-la durant anys ha modificat per a expressar el que la pell ens diu. El craquejat com a empremta del temps, evocació de la vida i la fugacitat del temps. També ha sabut plasmar a la tela aquesta llum d'Holanda, on viu des de fa vint anys, que tant la va seduir, una llum cristal·lina i transparent on els colors es veuen com a través d'un prisma. On rau el seu èxit? Conscient d'una època en la qual tot succeeix a gran velocitat, la pintora sap que mantenir-se és molt més difícil que arribar-hi. Per arribar-hi ha hagut de treballar de valent. Anys d'estudi, constància i disciplina. I, com reconeix ella, haver estat en el lloc adequat. El seu marxant ha estat clau en aquesta carrera meteòrica, un professional rigorós, ben relacionat i compromès. L'exposició «Retrospective», a la Fundació Vila Casas de Barcelona, fins al 27 de maig del 2018, recull els últims deu anys de la seva producció i és la primera gran exposició que té lloc a Espanya d'aquesta dona, gitana, barcelonina i internacional.